

Quickscan

Referentienummer

Kenmerk

Betreft

1 Inleiding

Provincie Noord-Holland heeft het voornemen om de provinciale weg N244 tussen de A7 bij Purmerend en de N247 bij Edam-Volendam op te waarderen tot een regionale weg. Deze verbreding is opgenomen in het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur (PMI), waarin het project zich in de studiefase bevindt. De verbreding van de N244 gaat over een lengte van ruim 6 km.

Hiervoor dient het vigerende bestemmingsplan te worden gewijzigd. Als onderdeel van de artikel-19 procedure van de Wro zal onderzoek moeten worden verricht naar de te verwachten archeologische waarden binnen het plangebied. De met deze verbreding gepaard gaande grondwerkzaamheden kunnen namelijk een directe bedreiging vormen voor eventueel in de ondergrond aanwezige archeologische waarden. Provincie Noord-Holland heeft daarop Grontmij Nederland bv gevraagd in het kader van de archeologische monumentenzorg (AMZ) onderzoek uit te voeren naar de mogelijke aanwezigheid van dergelijke waarden binnen het plangebied.

Om een inschatting te kunnen maken van de te verwachten archeologische waarden is een quickscan uitgevoerd. Daarbij is onder andere gekeken naar de gegevens van het Archeologisch Informatiesysteem Archis2 voor de laatste bekende en verwerkte gegevens. Verder zijn de Archeologisch Monumentenkaart (AMK), de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) en de Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW) van de provincie Noord-Holland bestudeerd.

2 Resultaten quickscan

Landschappelijk ligt het westelijke deel het plangebied in de droogmakerij van de Purmer, op de oude meerbodem. Het oostelijke deel ligt in een veenontginning.

In Archis zijn binnen het plangebied en de directe omgeving ervan geen waarnemingen bekend. Op circa 1,5 km ten noorden het plangebied bevindt zich een veengebied waarbinnen enkele waarnemingen zijn gedaan. Deze waarnemingen betreffen onder andere vondsten van (scher-ven) aardewerk uit de Late-Middeleeuwen en het voorkomen van huisterpen die vanaf de IJzer-tijd te dateren zijn.

Op de AMK staan binnen het plangebied geen terreinen van archeologische waarde weergegeven. Ten noorden van het plangebied bevindt zich echter wel een terrein met een hoge archeologische waarde. Het betreft de historische kern van de plaats Kwadijk. Volgens de IKAW heeft het plangebied deels een lage kans op het aantreffen van archeologische waarden, in het veengebied, en deels een zeer lage kans, in de droogmakerij. Op de CHW staat het plangebied niet aangegeven als een archeologisch waardevol gebied.

Een nadeel van de gebruikte verwachtingskaarten is dat deze met name uitspraken doen over de aanwezigheid van archeologische waarden daterend uit de periode van voor de Middeleeuwen. Omdat het plangebied is gelegen in een zogenaamde droogmakerij, een gebied dat vanaf de 17e eeuw tot ontwikkeling is gekomen, zijn deze kaarten minder goed bruikbaar.

In de directe omgeving van het plangebied is slecht één archeologisch onderzoek uitgevoerd (OMG-nr 20094). In 2006 heeft archeologisch bureau RAAP een bureauonderzoek opgesteld voor het plangebied Kadijkeroog tussen de N244, de Flevostraat en de Koogsingel. Op grond van dit onderzoek is geadviseerd om de aanleg van waterpartijen archeologisch te begeleiden om inzicht te krijgen in de aan- of afwezigheid van archeologische sporen. De archeologische begeleiding staat vooralsnog niet geregistreerd in de landelijke database.

De Purmer maakte oorspronkelijk deel uit van een aantal bijzondere meren in de provincie Noord-Holland, samen met de Schermer en de Beemster. Het waren namelijk meren die in open verbinding met zee stonden. Er was dus ook zout water en eb en vloed. Vanwege de verbinding met de Zuiderzee was er, voor een middelgroot meer, veel oeverafslag door golven en stroming. Dit was, samen met het winnen van landbouwgrond een belangrijke reden voor inpoldering.

In 1620 startte het werk, in juni al kwam de ringdijk gereed en in 1622 viel de polder droog. Historische kaarten laten zien dat de Purmer opvallend lang vrij is gebleven van bebouwing.

3 Conclusie en aanbeveling

Het westelijk deel van de huidige N244 gaat dwars door de droogmakerij van de Purmer, een gebied dat volgens de verwachtingskaarten een zeer lage kans heeft op het aantreffen van archeologische waarden. Het oostelijk deel van de weg gaat door een oude veenontginning. Voor dit deel geldt een lage trefkans. Omdat zich hier echter geen oude bewoningslinten bevinden is de kans op archeologische resten zeer gering.

Bij de aanleg van de huidige weg zal de bodem reeds verstoord zijn; omdat in principe de verbreding en daarbij komende overige werkzaamheden slechts een beperkte ingreep omvatten, wordt nader archeologisch onderzoek niet noodzakelijk geacht.

Het onderzoek van RAAP heeft geen directe aanwijzingen opgeleverd voor de aanwezigheid van archeologie. Vanwege de omvang van de toekomstige werkzaamheden hebben zij toch geadviseerd om (een deel) van de werkzaamheden archeologisch te laten begeleiden en zo zeker te stellen dat zich in het plangebied geen archeologische waarden bevinden. Vanwege de zeer kleine bodemingreep in het onderhavige plangebied en de reeds aangebrachte verstoringen in het verleden is een dergelijke begeleiding hier niet zinvol.

Hoewel er geen vervolgonderzoek wordt geadviseerd, moet er op gewezen worden dat er te allen tijden archeologische waarnemingen gedaan kunnen worden. Mochten tijdens de grondwerkzaamheden echter toch archeologische of cultuurhistorische waarden, vondsten en/of sporen worden aangetroffen, dan dient direct contact te worden opgenomen met het bevoegd gezag in het kader van de wettelijke meldingsplicht (Monumentenwet 1988, artikel 53 en 54).

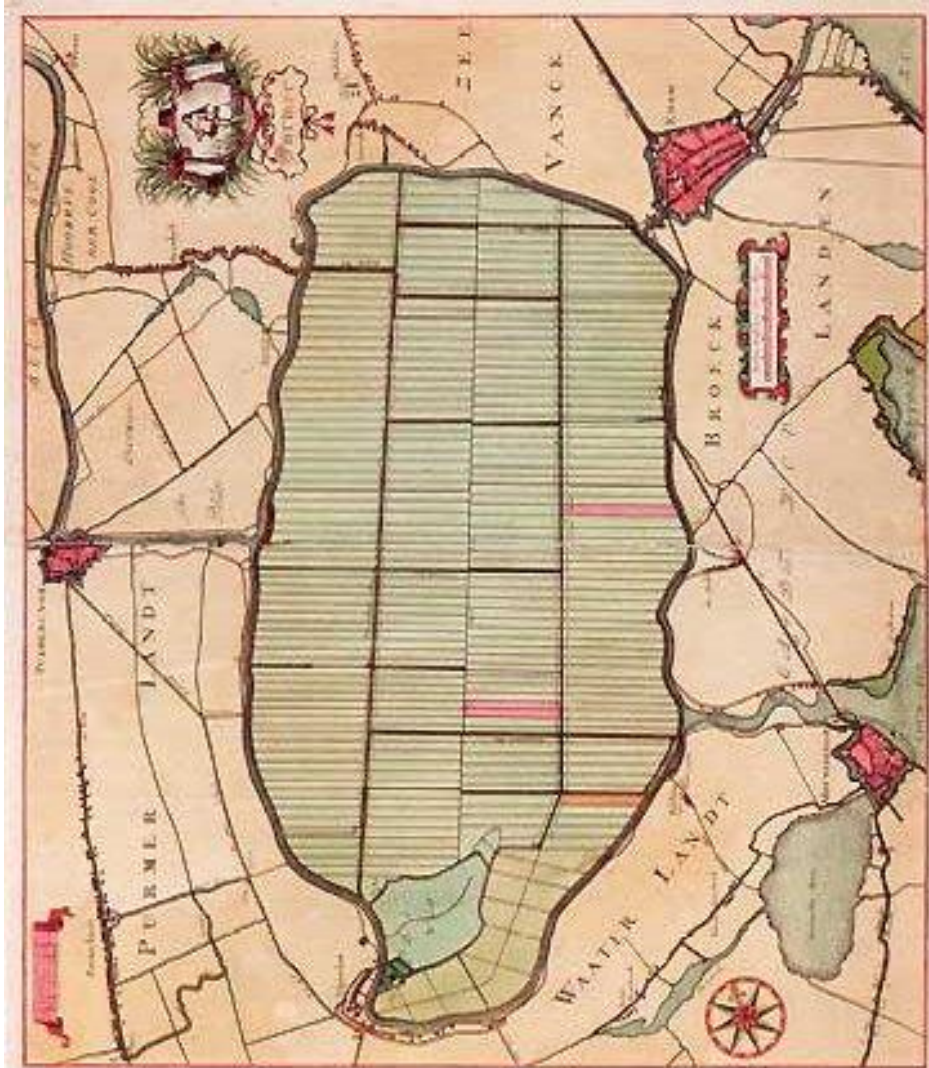
Naar aanleiding van deze resultaten en de gegeven aanbeveling, adviseren we contact op te nemen met het bevoegd gezag.

Bronnen:

- Archeologisch informatiesysteem Archis2, Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed, Amersfoort.
- Kavelkaart van de Purmer naar Lucas Sinck, 1622

Bijlagen:

- Kaart van de droogmakerij van de Purmer uit 1622
- Uitsnede uit een kaart van 1696
- Archeologische basiskaart

Kavelkaart van de Pumer naar Lucas Sinck, 1622. Het plangebied van de N244 is duidelijk herkenbaar in het noordelijke deel van de droogmakerij.

Noordelijk deel van de Purmer naar 'de Vyerighe Colom' 1696, kaart zodanig gedraaid dat het noorden boven staat.